

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ

« 17 » березня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

В.о. проректора
з науково-педагогічної роботи

Наталія ГУК

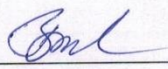
« 17 » березня 2025 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на навчання за освітнім ступенем магістра
на основі освітнього ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста,
освітнього ступеня магістра)
за спеціальністю І10 Соціальна робота та консультування
(Освітня програма – Соціальна робота та консультування)

Розглянуто на засіданні вченої ради
факультету медичних технологій
діагностики та реабілітації
від «24» лютого 2025 р.; протокол № 9

Голова вченої ради Ольга ВОРОНКОВА

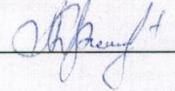
Дніпро-2025

Укладачі програми:

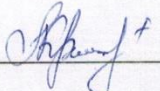
1. Кримчак Л., завідувач кафедри соціальної роботи та управління соціальними процесами, канд. педаг. наук, доцент.
2. Борисова Ю., доцент кафедри соціальної роботи та управління соціальними процесами, канд. соціол. наук, доцент.
3. Павленко О., професор кафедри соціальної роботи та управління соціальними процесами, д-р педаг. наук, доцент.
4. Солнишкіна А., доцент кафедри соціальної роботи та управління соціальними процесами, канд. соціол. наук.

Програма ухвалена:

на засіданні кафедри: соціальної роботи та управління соціальними процесами від «13» лютого 2025 р., протокол № 10

Завідувач кафедри (Людмила КРИМЧАК)

та на засіданні науково-методичної ради факультету медичних технологій діагностики та реабілітації від «17» лютого 2025 р.; протокол № 7

Голова (Людмила КРИМЧАК)

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Фаховий іспит (ФІ) передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Результати ФІ зараховуються для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра.

Програма фахового іспиту для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю І10 Соціальна робота та консультування (Освітня програма – Соціальна робота та консультування) містить питання з таких *нормативних* навчальних дисциплін природничо-наукової та професійної підготовки бакалавра:

1. Назва дисципліни №1 «Теорія соціальної роботи»;
2. Назва дисципліни №2 «Система організації соціальних служб»;
3. Назва дисципліни №3 «Соціальна політика»;
4. Назва дисципліни №4 «Історія соціальної роботи»;
5. Назва дисципліни №5 «Соціальний аудит та інспектування».

2. ТЕМАТИКА ОЦІНЮВАННЯ

1. Навчальна дисципліна № 1 **«Теорія соціальної роботи»**
1. Поняття теорії соціальної роботи. Особливості та чинники становлення і розвитку теоретико-методологічних засад соціальної роботи протягом кінця XIX – початку XXI ст.
2. Класифікація теорій соціальної роботи.
3. Загальні принципи методології системного підходу та особливості його використання у соціальній роботі та управлінні соціальними процесами. Базові підсистеми соціальної проблеми, яка потребує розв’язання засобами соціальної роботи (суб’єкта / агента змін, клієнта, мети, дій).
4. Екологічна модель соціальної роботи; інструменти діагностики фахівцем із соціальної роботи ресурсів сім’ї і соціального середовища.
5. Ідейні витоки та ключові акценти соціально-радикальної моделі соціальної роботи. Види соціальних послуг, пов’язаних із активістськими практиками в соціальній роботі.
6. Особливості використання у соціальній роботі теорії ролей.
7. Транзактний аналіз і концепція життєвого сценарію як теоретичні моделі технік втручання в практичній соціальній роботі.
8. Ролі фахівців із соціальної роботи залежно від завдань.
9. Психодинамічна модель соціальної роботи; розвиток її положень у теоріях А. Адлера, К. Хорні, Е. Еріксона.
10. Основні поняття теорії об’єктних відносин.
11. Теорія прив’язаності; типи прив’язаності та їх характеристики.

12. Когнітивно-поведінкова модель; передумови і особливості використання її технік фахівцями із соціальної роботи.
13. Екзистенційна та гуманістична моделі соціальної роботи; клієнт-центрована терапія і консультування.
14. Психологія особистісних конструктів: ключові положення, діагностичний інструментарій і техніки консультування.
15. Загальна характеристика кризового втручання; особливості кризового консультування.
16. Сімейна терапія: особливості й основні напрями.
17. Етапи і техніки сімейного консультування.
18. Соціально-педагогічна модель соціальної роботи.
19. Орієнтована на завдання модель соціальної роботи.
20. Сучасні концепти та теоретичні перспективи соціальної роботи (інклюзія і антидискримінаційний підхід, наснаження, резилієнс, адаптивна розвивальна соціалізація, підхід, орієнтований на сильні сторони клієнта та ін.).

2. Навчальна дисципліна № 2 **«Система організації соціальних служб»**

1. Нормативно-правове забезпечення системи соціальних послуг в Україні. Законодавча база за видами та напрямками державної соціальної допомоги.
2. Сучасний стан, чинники та особливості діяльності соціальних служб. Класифікація соціальних служб.
3. Спеціалізовані формування центрів соціальних служб, їх діяльність в наданні соціальних послуг.
4. Розмежування та об'єднання повноважень центральних та місцевих органів влади (зокрема, ОТГ) щодо організації надання соціальних послуг в мережі соціальних служб.
5. Служба соціальної підтримки сімей, як спеціалізованого формування, основні завдання, система послуг.
6. Служби соціально-профілактичної роботи: завдання, функції, напрями.
7. Організація соціальної підтримки сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.
8. Організація соціальної роботи з безпритульними дітьми.
9. Організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству.
10. Спеціалізовані служби підтримки для осіб, постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі.
11. Надання допомоги та захист осіб, котрі постраждали від торгівлі людьми.
12. Форми державного влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
13. Проблеми гендерної рівності у сучасній світовій спільноті. Захист прав і свобод жінок в зарубіжних країнах та Україні.
14. Правовий аспект соціального захисту жінок. Організація роботи спеціалізованих служб у напрямі соціального захисту жінок.

15. Кризові центри соціально-психологічної допомоги певним категоріям населення.
16. Організація роботи спеціалізованих служб у напрямі соціальної допомоги людям похилого віку.
17. Організація роботи спеціалізованих служб у напрямі соціальної допомоги особам з функціональними обмеженнями.
18. Спеціалізовані служби соціального супроводу неповнолітніх та молоді, які перебувають у місцях позбавлення волі та тих, хто повернулися з місць позбавлення волі.
19. Форми роботи та технології соціальної роботи в діяльності соціальних служб.
20. Зміст і організація роботи інтегрованих соціальних служб. Інноваційні технології в роботі інтегрованих соціальних служб.

3. Навчальна дисципліна № 3 **«Соціальна політика»**

1. Соціальна політика: поняття, сутність, об'єкт, мета та завдання соціальної політики.
2. Умови реалізації та основні пріоритети соціальної політики в Україні.
3. Суб'єкти соціальної політики та шляхи оптимізації їхньої діяльності.
4. Принципи реалізації соціальної політики.
5. Інструменти соціальної політики.
6. Складники соціальної політики.
7. Взаємозв'язок соціальної політики та соціальної роботи.
8. Соціальний захист в Україні: поняття та структура.
9. Моделі соціальної політики
10. Організаційно-правові форми та види соціального захисту.
11. Сучасний стан та реформування соціального захисту в Україні.
12. Соціальне страхування в Україні: поняття та напрями.
13. Види соціального страхування.
14. Соціальна допомога: поняття та сутність.
15. Соціальні послуги: види та сутність.
16. Системи державної політики в Україні.
17. Державна допомога різним категоріям населення.
18. Соціальні програми: поняття та види.
19. Державні соціальні гарантії в Україні: поняття та сутність.
20. Соціальні пільги в Україні: поняття, сутність, види.

4. Навчальна дисципліна № 4 **«Історія соціальної роботи»**

1. Праісторичні форми допомоги й взаємодопомоги в найдавніших спільнотах.
2. Соціальна підтримка в державах Стародавнього Сходу (Єгипет, Вавилон, Індія, Китай).
3. Організація соціальної допомоги в Стародавній Греції.
4. Соціальна допомога в Стародавньому Римі.
5. Соціальна турбота в традиціях древніх слов'ян.

6. Церква як інститут благодійності й опіки періоду раннього та класичного середньовіччя.
7. Приватні та державні форми суспільної допомоги в середньовічній Європі.
8. Княже піклування та церковно-монастирська система благодійництва в Давньоруській державі.
9. Зміни в соціальному піклуванні країн Західної Європи в XV – XVIII ст.
10. Особливості соціальної допомоги на українських землях у XVI – XVII ст.
11. Передумови реформування системи соціальної допомоги в Європі та Америці у кінці XVIII – першій половині XIX ст. та подальший розвиток інституту державної соціальної допомоги.
12. Церковне та світське благодійництво в Європі та Америці у XVIII – XIX ст.
13. Соціальна допомога і підтримка в Україні в кінці XVIII - на початку XX ст.
14. Меценатська діяльність на українських землях в XVIII – першій половині XX ст.
15. Створення перших професійних установ соціальної роботи, формування і розвиток її наукових засад у другій половині XIX – на початку XX ст.
16. Розвиток методів соціальної роботи за кордоном (30-ті роки XX ст. – початок XXI ст.).
17. Радянський період в історії вітчизняної соціальної роботи та соціального забезпечення.
18. Соціальна робота в Україні в 1990-ті – на початку 2000-х років.
19. Підготовка фахівців із соціальної роботи в незалежній Україні: становлення, розвиток, сучасні тенденції.
20. Організаційні особливості інститутів соціального захисту та практичної соціальної роботи в умовах сьогодення.

5. Навчальна дисципліна № 5 **«Соціальний аудит та інспектування»**

1. Історична еволюція теорії та практики соціального аудиту.
2. Місце соціального аудиту в системі соціально-економічних наук.
3. Предмет соціального аудиту, його об'єкт та цілі.
4. Особливості соціального аудиту: зарубіжний досвід.
5. Аудит системи управління людськими ресурсами.
6. Оцінка якості планування персоналу в організації.
7. Визначення поняття «технологія проведення соціального аудиту».
8. Процедура проведення соціального аудиту.
9. Особливості формування команди для проведення соціального аудиту.
10. Етичний кодекс соціального аудитора.
11. Методи збору інформації в процесі проведення соціального аудиту: кількісні та якісні методи.
12. Методи аналізу інформації в процесі проведення соціального аудиту: кількісні та якісні методи.
13. Поняття «соціальне інспектування».
14. Види соціального інспектування.
15. Методи проведення соціального інспектування.
16. Етапи проведення соціального інспектування та критерії його оцінювання.

17. Складні життєві обставини як об'єктивна сукупність елементів середовища.
18. Соціальне інспектування як інструмент проведення оцінки потреб сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах.
19. Механізм виявлення сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.
20. Модель оцінювання потреб клієнта.

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

До навчальної дисципліни № 1 **«Теорія соціальної роботи»**

1. Албул І., Балдинюк О., Матрос О., Скочко М. Соціальна робота в умовах російсько-української війни : кол. моногр. Умань : Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, 2024. 200 с.
2. Горностай П. Психологія колективних травм : монографія / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2023. 336 с.
3. Купенко О.В. Соціальна робота: від теорії до практики: навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2019. 192 с.
4. Лукашевич М. П., Семигіна Т. В. Соціальна робота. Теорія і практика : підручник / 2-ге вид., затв. МОН України. Київ : Каравела, 2023. 368 с.
5. Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В., Кошук О.Б. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю : навч. посіб. Київ: Компрінт, 2023. 449 с.
6. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

До навчальної дисципліни № 2 **«Система організації соціальних служб»**

1. Державний стандарт соціальної послуги профілактики : Наказ МСПУ від 10.09.2015 р. №912 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1155-15#n13>
2. Державний стандарт соціальної реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними розладами : Наказ МСПУ від 17.12.2018 р. №1901 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0066-19#n155>
3. Деякі питання діяльності центрів соціальних служб : Постанова КМУ від 1 червня 2020 р. № 479 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/479-2020-%D0%BF#Text>
4. Про соціальні послуги : Закон України від 17 січня 2019 року № 2671-VIII. *Відомості Верховної Ради*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#>
5. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту щодо уточнення деяких норм закону : Закон України від 8 жовтня 2024 р. № 4000-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4000-20>

6. Порядок організації надання соціальних послуг : Постанова КМУ від 01.06.2020 р. № 587. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>
7. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. URL: <https://www.researchgate.net>.
8. Соціальна реабілітація неповнолітніх, які повернулись з місць позбавлення волі, у соціальних службах для молоді / за ред. З. Г. Зайцева; 2-ге вид. Київ : А.Л.Д., 2020. 71 с.

До навчальної дисципліни № 3 **«Соціальна політика»**

1. Бондаренко С., Бугас Н. Соціальна політика держави як основа забезпечення соціального розвитку. *Державне управління: удосконалення і розвиток*. 2021. № 2. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/2_2021/42.pdf.
2. Осетрова О. О., Глазунов С. В., Лоза Т. В. Соціальна політика: навч. посіб. Дніпро: РВВ ДНУ, 2020. 80 с.
3. Рагозін М.П. Демократія від А до Я: словник-довідник. URL: http://iem.donntu.edu.ua/doc/soz/ragozin_slovnik/Text.htm.
4. Романовська Ю.А., Страпачук Л.В, Макаренко М.А. Державна соціальна політика України. *Економіка і держава*. 2022. Вип.2. С. 128-133
5. Солнишкіна А.А. Соціальна політика та соціальний захист в мусульманському світі: історія та сучасні тенденції: науково-методичний посібник із практичними кейсами для вивчення дисциплін «Соціальна політика», «Історія соціальної роботи», «Право соціального забезпечення та соціальне страхування». Дніпро, 2023. 206 с. URL: http://lib.dnu.dp.ua/rep/pol/knygy/avtor/Soc_pol_ta_soc_zahyst_v_musulman_svit_i.pdf
6. Солнишкіна А.А. Соціальна політика: теорія, методологія та практичні аспекти викладання та впровадження в практичну діяльність соціальних працівників. *Social Work and Education*. 2024 № 1(11). С.144-159. URL: <https://journals.urau.ua/swe/issue/view/17962>
7. Чанишева Г. Соціальна політика: поняття, цілі та правове забезпечення *Трудове право*. 2020. № 11. С.80 – 85.

До навчальної дисципліни № 4 **«Історія соціальної роботи»**

1. Епель О.В., Лях Т.Л., Силантьєва І.В. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. Київ : ТОВ "РІК-У", 2023. 420 с.
2. Глазунов С.В. Нариси з історії соціальної роботи : навчальне видання. Дніпро : РВВ ДНУ, 2015. 116 с.
3. Історія соціальної роботи: навч. посіб. / уклад. О.О. Кравченко, О.О.Матрос. Умань : РВЦ «Візаві», 2017. 117 с.
4. Історія та теорія соціальної політики України : навч. посібн. / А.О. Ярошенко, Т. В. Семигіна, Н.В. Сухицька; за ред. А.О. Ярошенко. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 289 с.

5. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
6. Теорія та історія соціальної роботи : навч. посіб. / уклад. О.О. Матрос; МОН України, Уман. держ. пед. ун-т ім. П. Тичини. Умань : Візаві, 2020. 244 с.

До навчальної дисципліни № 5 **«Соціальний аудит та інспектування»**

1. Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Мізік Ю.І., Конопліна О.О. Аудит: методика і організація : навч. посібник Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 319 с.
2. Зверєва І.Д., Кияниця З.П., Кузьмінський В.О., Петрочко Ж.В. Оцінка потреб дитини та її сім'ї : метод. посіб. Київ : Держсоцслужба, 2007. 144 с.
3. Качалова Т. В. К30 Соціальний аудит та інспектування в системі підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери: навчально-методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. 144 с.
4. Кримчак Л.Ю. Соціальний аудит та інспектування: навч. посіб. Дніпро: РВВ ДНУ, 2020. – 80 с.
5. Сметанко О.В., Шарапова І.С., Горбачьов В.О., Бурдюг Н.В. та ін. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2017. 456 с.
6. Соціальний аудит та інспектування : методичні рекомендації до практичних завдань для студентів спеціальності 232 «Соціальне забезпечення» першого (бакалаврського) рівня / уклад. О. С. Лебединська, О. В. Іванісов. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 46 с.
7. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
8. Шаповалова Т.В. Соціальний аудит та моніторинг і оцінка в управлінській діяльності: навч. посіб. Київ: Друкарський двір Олега Федорова, 2020. 152 с.

4. СТРУКТУРА БІЛЕТУ

Кожний білет фахового іспиту містить **50 тестових завдань**, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні. Питання складено у формі обрання однієї вірної відповіді з чотирьох запропонованих.

Оцінка за відповідь на кожне питання може набувати одного з двох значень:

максимального значення 2 балів у випадку вірної відповіді;
мінімального значення 0 балів у випадку невірної відповіді.

Розподіл питань у білеті:

— за формою завдань:

	Кількість тестових завдань у варіанті	Кількість балів за тестове одне завдання	Максимальна кількість балів
Дисципліна №1	10	2	20
Дисципліна №2	10	2	20
Дисципліна №3	10	2	20
Дисципліна №4	10	2	20
Дисципліна №5	10	2	20
Всього питань на обрання вірної відповіді	50	2	50 x 2=100

– за дисциплінами:

база містить тестові завдання з 5 дисциплін; у кожній дисципліні 4 блоки; кількість завдань у блоці 25; обирається по два-три завдання з кожного блоку; всього тестів з однієї дисципліни 100.

Дисципліни	Кількість блоків	Кількість завдань в одному блоці	Всього завдань з дисципліни
Дисципліна №1	4	25	100
Дисципліна №2	4	25	100
Дисципліна №3	4	25	100
Дисципліна №4	4	25	100
Дисципліна №5	4	25	100
Загальна кількість завдань			500